DOLORS ALBEROLA

EIXA DONA DE LOT

2005

ELS PLECS DEL MAGNÀNIM

Col·lecció dirigida per Ricardo Bellveser

102

Traduït del castellà per
Emili Casanova

© Dolors Alberola, 2005
© De la present edició:
Institució Alfons el Magnànim
Diputació de València, 2005
Corona, 36
46003 València
iam@alfonselmagnanim.com
www.alfonselmagnanim.com

Dibuix de Dolors Alberola per a la coberta
i lletra capitular de Juan Ramos

Depòsit Legal: V-1309-2005
Impremta Lluís Palacios, Sueca

A Domingo
Als meus fills

No sabéis cuántos murieron,
cuántos habéis quedado,
qué quedará de todo y de la luna
cuando ya nada quede de vosotros.

José Ángel Valente

Mitja lluna

Girar-se.
Eixe costum estrany de ballar,
de moure el silenci, endormiscar-se,
reduir-se a les ales de l'absència
igual que un paquebot sense auguris,
o amb paraules nul·les, no sabudes,
idees d'allò fatu eternitzades.
Moure's.
Girar el tors arrere i el cap dreçat,
la voluntat alçada. Eixa dona,
preferible de sal, encara no sabent-ho,
si no és en la forma. Geometria
d'una moral absurda que ella fon,
amb el bescoll, d'un tall, així, girant-se
per a veure Sodoma i els seus hòmens.

Cruïlla

La ciutat abrasada, un bombardeig.
American boys alts, amb dos ales
de metall, eixe rovell
on es llig: Bush Co.
Busque un mort en la pau, un sol home,
o cinc prostitutes que no venguen
les seues idees a ningú. Busque un circ
om em cresquen tots els nans,
busque un deu, davall de les sinagües i casaques.
La ciutat, riu avall, com amunt,
aigües brutes i foc, foc, foc.

Busque l'ala d'un temps que no existix
i trobe que, en mirar, res no em mira.
Jo sola em comdemne a este fracàs
de no saber on em porten les coses.

Perspectiva

Eixe carrer alzinat, allà en el cim,
el balcó on tot va abismant-se.
El temps com un paper esgarrat ja en desús,
l'amor com un nàufreg, penjat, puríssim.

Eixe carrer empinat, tot blanc,
calcinat de cals, de llum ombrenca, el tall
on els hòmens som
les puces d'algun ésser que encara no existix
–perquè tot és possible en ser mirat–.

Eixos corders cegos a la llum,
a l'esclafit de llum no conegut,
a la unitat de llum que torna els seus gegants
tentacles al mar. I tant abisme
per a la ceguesa. El vent, cego,
descompost en la broma.

Tanta orfandat contemple,
tant de braç caigut en la massacre,
tant de botó de morts,
sabons d'altres mans refent les ombres.
Tants enforcalls al mirar.
La vista sorda,
però el coll matant-se en el que ha sigut,
el bescoll de perfil, el sí filant-se
contra el cartell que crida: «Només cap a avant,
a dos-cents kilòmetres, la vida,
el comerç, la farsa».

Camine amb les faldes voltades cap enrere,
amb el sexe cap enrere, amb els meus dos pits
en les mans de Lot, ja acreixent-se.
Camine cap a Gomorra, però mirant un segle
que no podrà arribar, perquè la llei l'arrasa,
el ven, li dóna mort.

De sal, vine al meu llit,
vine a la meua taula i servix-te
tot el pa que ens reste en sacrifici.

Vall amb memòria

Amb les sandàlies trencades,
el perfum a Chanel-sis, escampant-se,
la marca ja en el meu front, producte en cotóenpèl,
cristalls en els ulls, talonari de dubtes.
Amb les sandàlies trencades, i eixos peus que mantinc
tots nus tants segles,
sangnants al fer, novament, l'amor.
Dos peus desanats amb oms erms,
primaveres de peus, com guernicas trencats,
amb les ungles clavades en els versos
i la veu: «Avant,
es fa camí. Aneu,
no deixeu la muntanya en la muntanya,
pugeu fins al cim, oh dones,
totes dins de mi» –les xiquetes, mortes,
amb el seu dolor de xica a cada instant,
les delicades xiquetes davant del pare
que també s'emportarà eixe huracà,
el pare consumit en la misèria
d'haver nascut esclau–.

Avanceu cap al temple,
vagueu per les ciutats incendiades,
colpegeu els llindars, vegeu si hi ha algú
que compre cinc justos. Vegeu si el món
és un somni si més no. Ací, mireu,
contra els cementeris, morts.
Contra els enreixats, morts,
poetes amb el pit retallat i les engonals.
Totes les meues femelles fatues, tantes jo
que són mils els pans i els peixos.

Amb les sandàlies trencades, i els ulls, sí, romputs
de veure la sang anar-se'n
i quedar-se els ocells cantant.

Platja de les Palmeres

En la platja llunyana de la infantesa
hi ha una roca aixecada;
i, ella, eixint de la mar. Caminant en les aigües.
Ella, impura,
amb la seua petita petxina, on caben les ombres.
Ella, àgil, com a tossuda gavina issant pits,
tocant la veritat, la forma d'eixe bou,
el minotaure jove que la mira.

Ella, creixent a la vegada
de les marees altes i tornados.
Ella, fent-se home,
amb polseres de plata als turmells
i les reixes d'un vel que no podrà esquinçar-se.

Guerra Santa

No sap quants n'anaven,
no contava les ombres dels morts,
no arribava al repàs: Federico,
present en la ignomínia; Alfonsina
virant entre les aigües
com pastera alquímica; Luís,
amb un desterro absurd
i ni viu ni mort; Jezabel,
podrida des de lluny amb un gos en l'esquena.

No sap quants en foren: Joana d'Arc
duia la bandera. Mariana li aclucava els ulls;
darrere d'ella, un jove llegia:
«En una nit fosca…».
Si mirava cap arrere,
estava, novament, l'enemic.
Hi anaven Sartre i Virgili discutint,
absorts en el no-res.

No sabia qui era, en contemplar-se
veia només un rostre. Hi anava Neruda
amb un àlbum de cignes i matèria.
Borges i Altolaguirre,
ennumerava un, l'altre. seriós,
descrivia l'exili. Anava, nua,
el pit esguitat de napalm.
Darrere encara anaven mils
de soldats amb versos en les mans.

No sap quants en formen
eixes roses de sòl que es podrixen.

La contrària

…Sabia que una altra jove mirava cap avant,
però eixa jove era
l'esposa ben pagada d'un mercader de catifes.
Al costat, una altra xica i un alt dignatari.
No podien tornar-se'n a la misèria,
no volien mirar eixos prestatges
on, morta, Svetaieva
contemplava eixe dia de l'alcohol.
No podien sentir el desesperament
d'un desarrelament d'ales.

En canvi jo, eixa altra dona,
l'hetaira d'allò verge,
la ramera més obstinada,
la del rostre secret de la lluna,
la que va dir no,
sabia que en la foscor estava tot,
sabia que existia una altra ciutat en flames,
sabia que cap arrere era com avant,
sabia retornar a l'úter de l'u,
per dret a saber,
per deure d'escampar les pupil·les al vent,
per no creure que res,
sinó un agnosticisme. Perquè tot,
tot vessa la seua llum contra l'ombra.

I eixa altra dona mirava cap avant
amb les mans lligades,
els peus amb dos cadenes i els llavis
emmordassats i ebris de certeses.
Solament els dubtes,

el mateix que una túnica de fel,
deixaven entreveure eixes dos ales
que em reballaven, rectes, a l'abisme.

Caos

I la gent corria.
Passaven lentes ombres de cel entre els rostres.
Una cridòria esfereïdora esguellava els colls,
mots mai no sentits per Ovidi,
versos que no eren versos. Les dones…
però quantes dones demanaria
per a tornar enrere; quin percentatge
de dones errants que no erraren
reclamaria el deu per salvar la terra.

I la gent corria, llargs xiquets
que arribaven allí des de la infància;
hòmens amb bous morts en els seus ulls,
donzelles amb punyals clavats en el sexe.
En la vall s'alçava una fumaguera,
animals bramant entre la llum
d'allò que fora foc.

Contava les xafades, les ferides,
els éssers que volaven amb les seues túniques,
els braços amb serps enroscades d'or,
el so prim emergint d'un burka.
Quanta dona errant faria falta
per a capgirar el caos i aprendre de l'amor,
per a guardar la pedra i donar el crit
quant de silenci més.

Asseguda en una roca, albirava
l'únic paradís que li havia sigut possible.

Retrat de dona

Ella havia crescut
sota el pilar del temple i l'armadura.
Sabia de les eres que no eren,
de les bruixes cremades a Salem,
de Galileu ardint com un sol gravitat,
de Servet amb la sang vessada en la quietud.
Ella havia cantat
al sol, com qui estén un braç.
Sabia de dones en mesquites d'higiene,
llavant la seua bugada i de les coses
que una guerra deixava calcinades.

Sabia de caure –cada escaló, un rictus
de pecat en el rostre,
en la falda naixent de bellesa,
en l'encaix hostil dels mugrons,
en els llavis que bramen per posseir més llavis–.
Sabia d'esplendors
en les herbes marcides dels cines.
sabia d'eixa escena en què Sacco i Vanzetti
travessaven el buit de la història.
D'allò que mai no deu tocar-se amb els dits.

Ella havia crescut i enyorava
poder plegar les seus ales contra un cos.

Ombria

No volia pensar, endevinar quin arbre
seria el de la ciència que pocs entengueren.
Qui seria Caïm i el submís d'Abel
quin país dominaria.
Per què la intel·ligència no governa les coses
fins a fer amagar-se la paraula perduda.
No volia creure, el món és un abisme
que, mirat de lluny, perd tota frontera.
No volia dir
i veia la vesprada construïda,
i la resplendor del riu, construïda. sobre una esfera
[vana,
i la imatge d'un deu pintat a mà,
ves a vore per quin artista. No volia.

Retorn de Sodoma

Com el gos que gemeca en contemplar l'amo
i decanta la cua i ensuma en la vessant;
com el gos que sap que està amagat l'os
i escarba, furga, fuça en el passat,
intentant mirar cap a les coses
que ja no tenen dates.
Igual que eixe gos
que es mor de fred en un camí
i els hòmens se succeïxen i el miren,
però no hi veuen el dany. El mateix que eixe ca,
veig passar la mort, és una xiqueta
que ve de Sodoma, com si encara tinguera
una torxa encesa; la ciutat
té ja un nou nom i altres cases
que s'enfonsen i afonen com antany.

Igual que el llebrer
que acaça la xiqueta i va llepant
eixa mà menudeta capaç d'esclafar-lo,
igual que eixa fera reduïda,
que eixe maldestre animal, ja sense memòria,
que eixe que va ser llop i ara, dòcil,
es tomba sense menjar i mira, mire,
i la mort, la xiqueta,
m'estén un somriure mentre palpa
el meu tos amb la mà que podria ser d'àngel.

La mort, eixa criatura que encara ve de Sodoma
com si mai el deu volguera perdonar-nos.

Basar en la medina

La ciutat,
estava en la ciutat amb els seus carrers partits,
amb les seues gents desfetes buscant nous ídols,
amb els seus rostres desfets
recoberts de cremes i de màscares.
Dones amb vestits d'estranyíssimes teles,
cotxes veloços, raigs que tacaven el vent,
mercaderies que ningú no reconeguera, ocells
de rèprobes plomatges fustigant els arbres.
Estava la ciutat amb el seu riu sem,
la gentada fent de la llum un incendi,
els trens ofegats entre tolls de sang
i ella volia més, volia més i més.
Obstinada, girava el seu rostre cap a eixa porta.

La rebotiga

Per què, quan arriba a trenc d'alba
i els camps s'embadalixen de luxúria,
obri el cant un plomatge i els rierols
despullen tota set, ella, nua,
s'atansa, captiva, cap a eixe home
que la invita a envair l'univers
com una volva de llum. I, tanmateix,
no està content el deu i brama els seus castics.

Mire contra l'ombra i tinc por
d'eixa soga terrible de dolçor
que em nuga a un altre pit. Tinc por
de sentir que les meues mans s'abracen a la boira
i una orquídia reclama els seus pètals de sal
i tot, tot, tot
retorna fins la llum. Tinc por
i no sé què és mentida, què no vaig dir,
o quina terrible forma de mirar
a través de l'espill m'amenassa.

Camí de Segor

No sé si eren trens.
Eixien des del foc, carreteres
amb gent com torxes, inundant la vesprada.
Mirava cap enrere, veia bassals,
mirades que mostraven llops dolços,
llops bojos udolant, llops desheretats,
llops lents morint-se d'amor.
Hi havia xiquets, com trencaclosques bellíssims
esqueixats per l'odi. Unes joves
agafant-se a la por, amb les túniques
esgarrades i abocant-se
els delicats pits contra el foc.
Vells ressecs ranquejant
entre la pols i l'aire enfurit.
La ciutat diluint-se,
Sodoma o Madrid. Mathaussen o Manhattan.

No sé si eren trens,
ni en quin lloc el deu, ni a quina creença,
ni per què tant de pànic. I el cel
era una foguera rosa que queia
a làmines de sal. Ella, nua,
no sé di descendint d'un vagó
que havia eixit enjorn envers l'infern.

Prosceni

Si l'haguera pintat, una dona
com un crit de Munch, l'arquitectura
de lluny, la ciutat
sobre alguna lloma de l'edat mitjana.
Dalí alçant la mà;
com un deu encobert, i Picasso
trencant cada rostre en mil péntols.

La vida fóra així, ja de petita
ho sabés enjorn.
Sabia d'eixe preu de les coses;
que la felicitat es canvia
per un bes de sofre i tot sagna.

Si l'hagueren pintat, una marina
on ales de mort –blau, el mar;
la mà delicada de Sorolla alçant-li ones–,
una ratlla tan sols i Miró
repartint eixa empremta quasi grana
que esborralla els somnis.

De l'errar

Estava ja molt lluny i volia tornar.
Mirava cap als fills que quedaven
immersos en l'ombra del paisatge,
mirava cap els carrers que, altres temps,
li obrien el camí al matí,
mirava eixos petits vedells allí gitats
enfront de les mares fortes, valeroses, sense fred
i veia el seu rostre en la llacuna
–una dona qualsevol, sense destí en la llum,
sense més amor que l'home
que portava en les seues màns la cadena–.

I volia tornar, regressar a eixa casa on bésties
li rugien paraules inaudibles,
tornar, sí, més enrere,
fins eixa platja oberta on hi havia
ofegat un galió
i els xiquets alçaven, a penes, quatre pams.
Desitjava virar fins a un altre poble,
una altra ciutat de sal –com d'art efímer–
que es perd en el foc.
la petita ciutat, potser, només una aldea
farcida de palmeres on el pare
era un pronom viu i la cridava,
li xisclava el seu nom, eternitzant
les vesprades de la seua infantesa.
Desitjava girar, ella sabia
que eixa ciutat un dia s'anomenara Sodoma.
Però així era la vida
un paradís cego on l'home
pegava pals de boira i, si somniava,

aixecava un univers que mai no
baixaria a sa casa a donar-li recer.

Desitjava aferrar-se a les mans de Lot
i tirar de la seua història cap un altre lloc.

Dies irae

Va mirar cap a la vessant i va veure les ombres.
estaven allí mirant-la amb els ulls tristíssims.
Eren els fills morts d'una idea
que no aconseguia obrir-se. Va oir la veu
d'una esvelta dona que li deia:
no hi ha ningú en este costat que s'oblide del món,
no hi ha cap dona que no senta en els seus pits
la urpa de la vida. No hi ha un infant
que no xille diàriament el nom de sa mare.
Si estan morts
en la mort recorden allò que han estat,
si estan vius,
veuen un poble de morts darrere dels vitralls.

Va mirar cap a les seues esquenes i va veure àngels,
però eixos venien d'altres terres,
d'altres llocs, molts, que cremaven a altres focs,
alçaven altres guerras més harmòniques
i deixaven creuar fins la seua atmosfera
la música de Mozart. Una escala
de color, mai roig, conduïa
a eixe lloc sense temps
que ens mostren els versos.

Eixa dona de Lot

La casa era oberta.
No tingué temps, quasi gens, d'agarrar eixa caixa
que rematava, estàtic, un ocell de pisa.
Tampoc de mirar
aquell vell retrat de son pare.
La casa era oberta i en l'entrada fosca
un gat que, de lluny, maulava. El volia.
La roba zigzaguejant com a bandera estranya
que no pertanyia a eixe absurd país.
La cadira que, de xiqueta –el balancí trencat
que guardava memòria de l'àvia–,
havia usat a cada instant,
dormitava silent en la golfa
i el tricicle rovellat
anava reballant rovell pel mur.

La casa era oberta, no podia tancar-la.
Va haver d'abandonar les escasses llibretes,
amuntegar els poemes i oblidar en l'estatge
les cartes amb què Lot la va portar a sa vida.
Va haver de deixar-ho tot i amb la túnica,
eixa túnica blanca
que es va arrancar un dia per a mostrar-li el cos,
eixir, quasi descalça, davant el bram fer
d'aquelles dentegades de foc. Anava cantant,
taral·lejant tendres
les cançons que antany li obriren tants somnis.
No podia tancar-la, era com una caixa
on Pandora, oculta,
deixara l'esperança de tornar.
I es va girar, en els ulls

la memòria d'un temps tant senzill
que no va voler resoldre. Va girar, de sobte,
i començà una harmònica carrera.
Sense témer que algun déu
no poguera allí negar-li el paradís,
va retornar fins a la casa del seu amat.

L'edició del número 102 de
ELS PLECS DEL MAGNÀNIM,
Eixa dona de lot
de Dolors Alberola,
s'ha estampat sobre paper Torreón,
tant l'interior com la sobrecoberta,
i usant tipografia Didot per al text.
S'acabà d'imprimir
el dia 21 de març de 2005,
a Sueca,
als tallers d'impremta
de Lluís Palacios